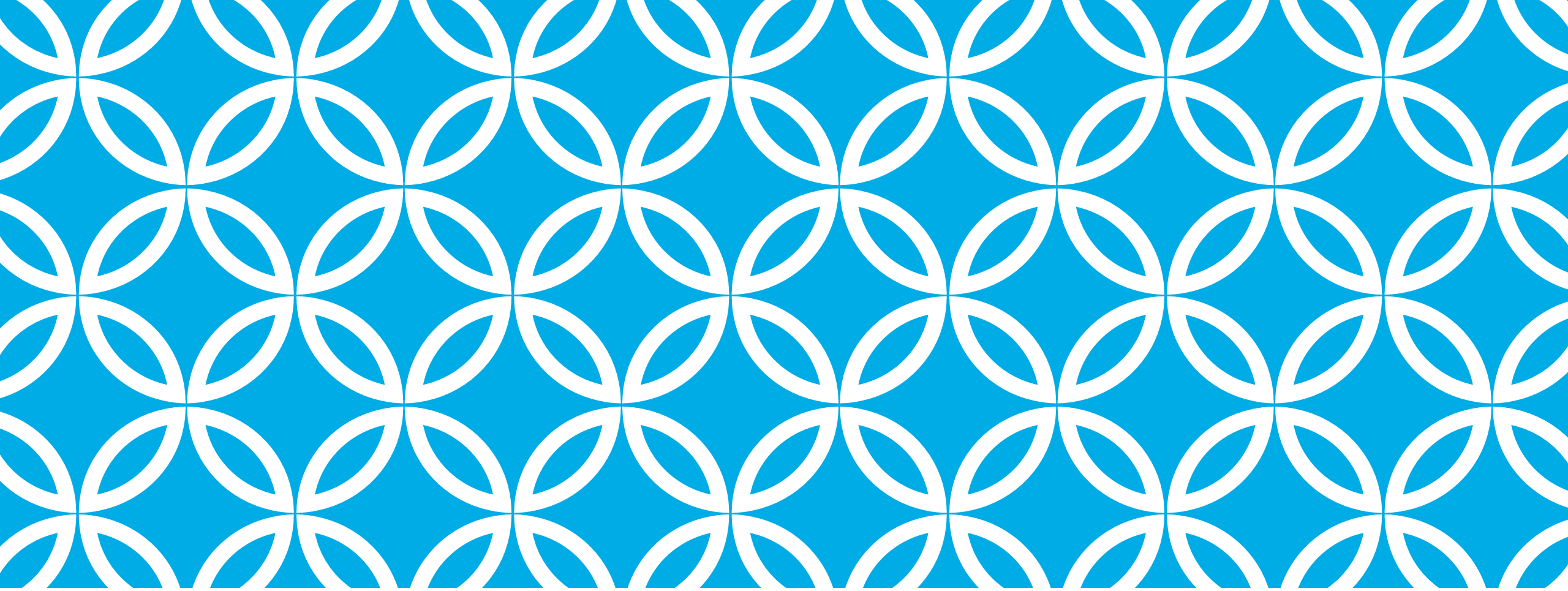

PSİKOLOJİK BOZUKLUKLAR VE TEDAVİLERİ

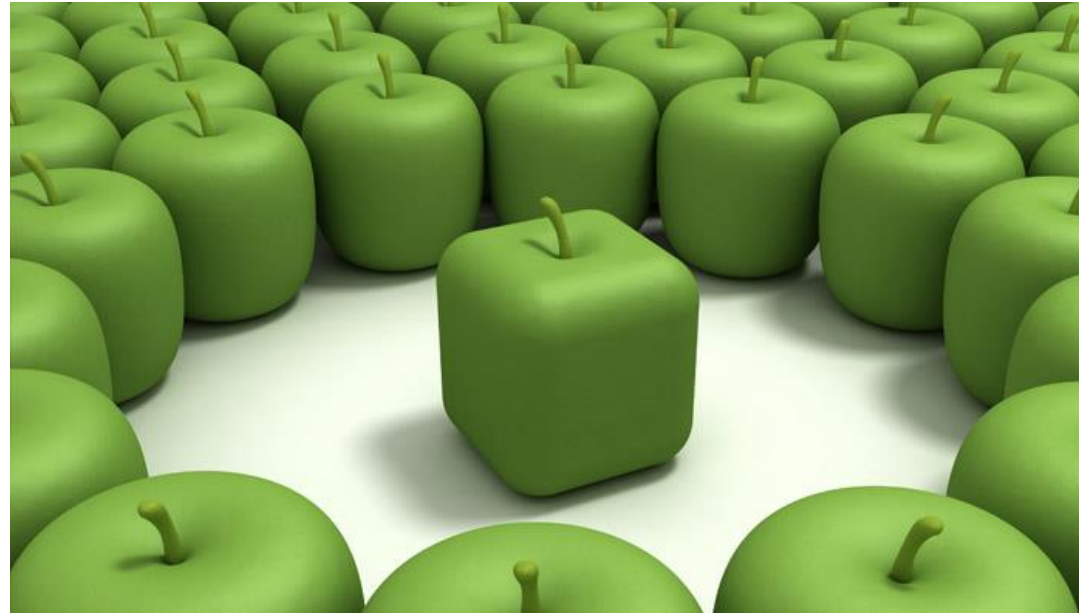
ÖĞR. GÖR. AYSU GÜL
ŞANLI

DUYGUSAL SAĞLIĞI YERİNDE OLAN İNSANLARIN ÖZELLİKLERİ ŞUNLARDIR :

- Gerçekliği doğru bir biçimde algılamak.
- Kendi güdülerinin ve duygularının farkında olmak.
- Davranışlarını kontrol altında tutabilmek.
- Sevecen bir şekilde ilişki kurabilmek
- Yeteneklerini üretken alanlara yönlendirebilmek

ANORMAL DAVRANIŞ

- İnsanların stres yaşamasına
- Günlük yaşamlarında işlevselliklerinin engellenmesine neden olan davranışlardır

BİYOMEDİKAL YAKLAŞIM

- Psikolojik bozuklukların temelinde **fizyolojik nedenler** vardır

PSİKANALİTİK YAKLAŞIM

- Freud-Psikanaliz
- Anormal davranışların temeli, **cinsellik ve saldırganlıkla** ilişkili çocukluk çağı çatışmalarından kaynaklanır

DAVRANIŞÇI YAKLAŞIM

- Diğer yaklaşımlar gibi altta yatan bir neden aramaz
- **Davranışı kendi başına problem olarak görür**

BİLİŞSEL YAKLAŞIM

- Anormal davranışların temelinde bilişlerin (düşünce-inanç) olduğu inancıdır
- Tedavide yanlış bilişsel düşüncelerin işlevsel düşüncelerle değiştirilmesi üzerinde durulur

ANORMAL DAVRANIŞIN SINIFLANDIRILMASI: DSM

- Ruhsal bozuklukların tanısı ve istatistiksel el kitabı DSM-V kullanılmaktadır

Psikolojik bozuklukların temel kategorileri

- **Kaygı:** günlük hayattaki işlevselliği engeller
- **Somatoform:** psikolojik güçlüklerin fiziksel sıkıntılarla ortaya çıkması
- **Dissosiyatif:** kişiliğin bütünleşmiş önemli parçalarının ayrılması
- **Duygudurum:** depresif duygular ve öforinin günlük yaşama dahil olması
- **Şizofreni ya da psikotik bozukluk:** işlevsellik bozulması-dil, algı, duygu boz.- toplumdan geri çekilme
- **Kişilik:** problem az sayıda strese neden olur ancak normalliğe engel olur
- **Cinsel:** uygun olmayan cinsel objelerden uyarılma
- **Maddeye bağlı**
- **Bilişsel bozukluklar**
- Yaygın anksiyete b. / panik b. / fobik b. / OKB / TSSB
- Hipokondriyazis/ konversiyon bozukluğu
- Çoklu kişilik b. / amnezi/ füğ
- Majör depresyon / bipolar bozukluk
- Dezorganize/ paranoid/ katatonik/ farklılaşmamış rezidüel alt tipler
- Antisosyal k. b./ narsistik k. b.
- Parafili/ cinsin işlev bozukluğu
- Alkol/ kokain/ halüsinojenler/ marihuanna
- Alzheimer / amnezi

KAYGI BOZUKLUKLARI

- Kaygı gözlemlenen dışsal bir nedene bağlı değildir
- Günlük işlevsellik etkilenir
 - Fobik bozukluk
 - Panik bozukluk
 - Yaygın anksiyete bozukluğu
 - Obsesif kompulsif bozukluk

KAYGI BOZUKLUKLARININ NEDENLERİ:

- Genetik faktörler
- Beyinde bazı kimyasal eksiklikler
- Panik atakta; otonomik sinir sisteminin aşırı faal olması
- Beyinde bazı bölgelerin aktif olması
- Çevresel faktörler
- Öğrenme

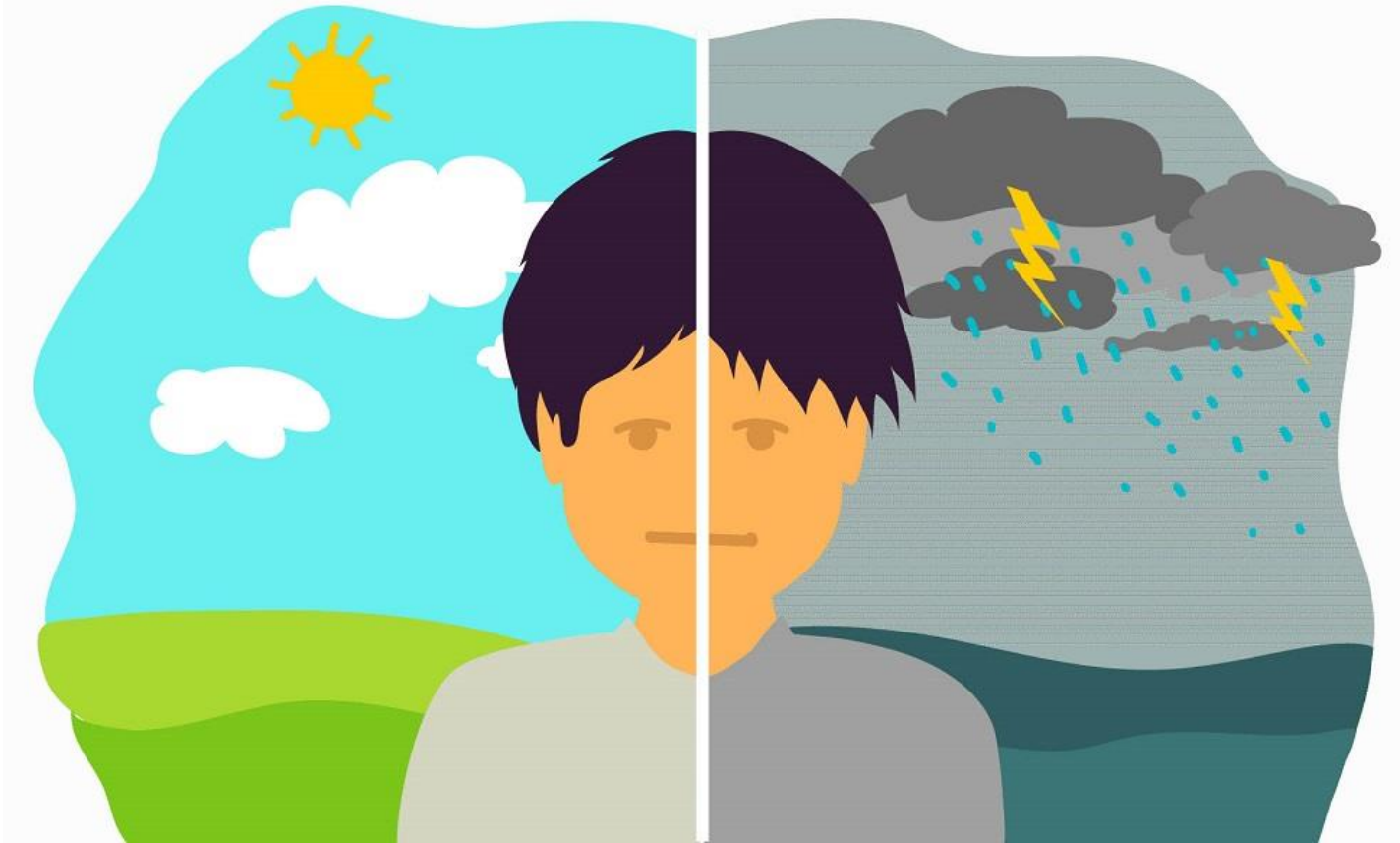
DUYGUDURUM BOZUKLUKLARI

- **Majör Depresyon:** kadınlar erkeklerden 2 kat daha fazla depresyon tanısı almakta
- **Kendini işe yaramaz, değersiz, yalnız hissetme**
- **İsteklerini kaybetme, enerji kaybı**
- **Kontrol dışı ağlama**
- **İntihar**

Mani ve Bipolar

- Mani: yoğun mutluluk-enerji-güç-zarar görmezlik hissi-Özgüvende artış-çok konuşma, konudan konuya atlama-cinsel istek artışı
- Bipolar: mani ve depresyonun birbirini izlemesi

DUYGUDURUM BOZUKLUKLARININ SEBEPLERİ

- Genetik-biyolojik faktörler
- Nörotransmitterler (serotonin-nörepinefrin vb)
- Kadınların daha fazla depresyon yaşaması (kadın ve erkeklerin strese daha farklı tepki vermesi ve hormonal etkiler)
- Öğrenilmiş çaresizlik-ümitsizlik-negatif yaşantı deneyimler vb etkisi

KİŞİLİK BOZUKLUKLARI

- **Antisosyal (sosyopatik) kişilik bozukluğu:** bireyin toplumun ahlaki ve etik kurallarına, diğerlerinin haklarına saygı duymadığı kişilik b.
- Dolandırıcı-manipülatif-dürtüsel
- **Zararı farkında ama yaptıkları karşısında suçluluk duymazlar**
- nedenleri;
 - Duyguları deneyimleme yetersizliği
 - Aile ilişkileri
 - Düşük sosyoekonomik düzey

- **Sınırdaki kişilik bozukluğu (borderline):** Duygusal düzensizlikle tanımlanan bir bozukluktur.
- Kişi ya siyah ya beyaz düşünür. Arada başka herhangi bir seçeneğin olabileceğini düşünemez, reddeder
- Çalkantılı ilişkiler yaşar
- Diğerlerine güvenmez
- Reddedilmeleri yıkıcı
- Dürtüsellik-kendini yaralama
- Diğerlerinin dikkatini çekemediklerinde sinirlenebilir
- Nedenleri arasında, çevresel fak. ve duyguyu kontrol edememem vb vardır.

- **Narsistik kişilik bozukluğu:** kendilik deęerini abartma
- Diğer insanlardan özel ilgi bekleme
- Başkalarının duygularını hiğe sayma
- Empati yoksunluęu

PSİKOLOJİK BOZUKLUKLARIN TEDAVİSİ

- **BIYOMEDİKAL:** psikolojik işlevselliği geliştirmek için ilaç ya da tıbbi prosedürlere dayanır
- **PSİKOTERAPİ:** psikolojik tekniklerin kullanıldığı, psikoterapist tarafından uygulanan tedavi

PSİKOTERAPİ

- Psikodinamik yaklaşım
- Davranışçı yaklaşım
- Bilişsel yaklaşım
- İnsancıl terapi
- Kişiler arası terapi
- Grup ve aile terapisi

PSİKOTERAPİNİN ETKİLİLİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLER

- Birçok insan için etkilidir
- Herkeste işe yarar demek doğru değil (%10 işe yaramama)
- Tek başına hiçbir terapi formu her problem için etkili değildir
- Terapiler benzer birçok bileşen paylaşır (danışanla pozitif ilişki-danışanın semptomlarının açıklanması, yorumlanması, negatif duygularla yüzleşme fırsatı)
- Birçok terapist **eklektik yaklaşımı** kullanmaktadır

BİYOMEDİKAL TERAPİ

- Antipsikotik ilaçlar (rizperidon-olanzapine-paliperidon vb)
 - Antidepresanlar
 - Duygudurum dengeleyiciler
 - Anksiyete ilaçları (Xanax-Valium vb)
-
- Elektrokonvulsif terapi (EKT): şiddetli depresyon tedavisinde beyne verilen 70-150 volt arası elektrik akımıdır. İntiharı önleme amaçlı hızlı bir terapidir. Tek başına uzun soluklu tedavi etmez

ETRG HD
MTV

